

AZ IDEGEN VÁROS.

Regény.

ARON hallgatta... szedte magába... s most, hogy már tele volt ezzel... mindennel, mindennel, odaállt eléje... s azt mondta neki, Bándy Gézának... úgy sűgva... sziszegő sűgással... a nagy csendben...

— Hát aztán... akkor hova megyünk tulajdonképen? Mit csinálunk?

Géza nekifordult.

— Mit? Futunk előre a sötétbe!... Vaktában rohanunk előre!... Meg se állunk, csak úgy futtában nyúlunk le egy-egy karéj kenyérért! Rothadt? Egye fene!... Kenyér! Megrágjuk futtunkban... Egy pohár italt kapunk el. Poshadt?... Aki bánja! Egy-egy fehérnépet!... Hogy micsodás? Hát aztán! Úgy se állunk meg! Csak rohanunk tovább és az út végén semmi sincs, barátom! Semmi!... Zsákutca!... Svindli az egész!... Fejjel nekikoppanunk a falnak!

— Azt kell ledönteni!

Feleki Jóska állott a kályha mellett szikáran, csontosan, szinte kitöltve az egész szobát, úgy állott ott s szembenézett.

— Azt kell ledönteni!

Olyan hirtelen jött a Feleki hangja onnan a sarokból, hogy ráfeküdt az egész szobára s kiáradt a szomorú sárga villanyfényvel az udvar sötétjébe s ki a Tavaszmező-utcán végig... s még túl azon is...

— Mit? — kapta fel a fejét Bándy Géza. — Mit?

— Azt a falat! Mit bámulsz? Te mondtad. Azt a falat, aminek nekimesz a fejjel, azt kell ledönteni! S kész. Van aztán, barátom, étel, ital, tűzhely, válogathatsz. Csak a falat kell ledönteni. A falat! Tudod te, milyen falat, mit magyarazzak, nem vagyok én képviselő-jelölt, se kortesvezér. Ruhatáros vagyok a London-Parkból s amiatt a fal miatt, kolléga úr, amiatt vagyok ruhatáros! Igen!... Mert egyébként idestova harmincesztendős lévén, ma hidat építenék az Olton!... Meg vasutat!... Ragyogó tervem van, gyerekek... tudjátok, a Küüllő mentén végig... Eh, mit beszélek?... a fal közben van, öregem! A fal!... Azontúlra szól ez a tervem, ez a vasútterv... A falon túlra, odaszól minden... Minden! Minden!

Füle Tóni félrészeg örömeben egy lelkes éljent vakkantott közbe, ezen aztán elnevelték magukat s Feleki a pohár után nyult.

Koncz Elek morgott még oda.

— Jó szónok vagy, Jóska. Hallottam már rosszabbakat is. Különb-
ben igazad van: szűk az ország... kicsi a kenyér... aztán sokan két
karéjból falnak egyszerre... meg háromból s négyből...

— De nem hallgattak rá.

Bándy Bandi megint Böhmingernét szedte elő s szakelődást
tartott az al- és főbérleti viszonyról.

Feleki szedelőzködött, hogy mennek. Géza marasztalta, most már
mindegy, egy félliter van még tán, egyszer körülöltötenek. Sorbatöltött.

— Te hol alszol, Elek? — kérdezte Géza. — Maradj itt. Áron
kifizette a szobát, maradhatsz. Ez a sárkány reggel különben is elmegy
már nyolc órakor s meg sem tudja, hogy itt voltál.

Koncz Elek felemelte a poharát, a villany felé tartotta s úgy
nézegette hunyorogva.

— Maradhatunk, nem bánom. Ámbár unom ezt a polgári jólétet,
ami itt körülfog. Unom. De ha szívességet tehetek vele nektek, hát
parancsoljatok velem. Táplálatlan testén kicsit kifogott az ital és
érezte, hogyha feláll, nem egészen bizonyos a lábában. A keze is
bizsergett s a feje izzadt egy keveset. Beleivott a poharába s tovább
nézegette.

— Szép bor. Szép pesti bor. Hogy mozog! Hogy gyöngyözik! Él az
egész, látod? Van ebben dunavíz a javából, meg egy kis bors, szőlő-
esszencia — vegyi — meg egy kis okker... világos okker hm... erre
a festékre emlékszem, a világos okkerre... meg égetett szíenna... meg
indiai vörös... erre a háromra... Pótlós voltam én, görögpótlós...
Ja, hogy a bor, igen! Szép bor, mondom, finom pesti bor. Van ebben
minden... csak épen egy kis bor kellene bele... egyéb minden van
benne. Olyan, mint a szülőfaluja... Pest! Idd ki, vén csavargó —
magának beszélt — idd ki, szabad farkas, idd ki... Rossz löre...
úri gyomorba temetlek, a mindenségedet!... Uri gyomor!... Divánon
hál a gazdája ma éjjel... az ám!... Koncz Elek ma divánon alszik!...
Joga van neki... mert... mert a nagyságos asszony már reggel nyolc-
kor elmegy... Ez is jogcím a divánhoz... Koncz Eleknek... bitang csa-
vargónak... Koncz Zoltán fiának... nagytiszteletű Koncz Ézsajás uno-
kájának!... Jól megy dolga újabban, mert a nagysága nyolckor megy!...
Távozik, hehehe... Hiába, aki úr, az úr a pokolban is... — felállott,
botorkálva tett pár lépést, elkapta az ágy fejét és derékből meghajolt az
ajtó felé. — Köszönöm, nagyságos asszony, nagyon köszönöm...
— A szívére tette a jobbkezét, a balt felemelte, úgy szavalt tovább
akadozva. — Ha... ha majd e vendégszerető diván megszűnik szá-
momra létezni... ha majd a Gellért-hegy oldaláról nézem a hajnal
hasadását... ha a Ferenc József-hídon vágatok előre a Keleti felé...
a nap elé... — talán gyorsabban jön, ha én is sietek — önre fogok
gondolni, nagyságos asszonyom... Ön talán nem is tudja, milyen
csendesén tud aludni ez a nagy, piszkos város... Én — és finoman
mosolygott — énnekem gyakran van szerencsém ezt megfigyelni és...

amint mondtam, ha majd — szóval egy másik divánig még elcsatangolok, önre fogok gondolni, szép asszony... Amíg nézegetem, hogyan alszik ez a város... — a homlokán kidagadtak az erek — ez az aljas város... ez a protekcióváros... handléváros... ez... ez az idegen város! Mert egyszer odabögök neki, hogy ne aludj — sziszegve ordított, kimeredő szemekkel — ne aludj, hé... te idegen város... mert én ébren vagyok... én nem alszom!... Hé! Hé! Hé! — Az alsó ajka gyűlölködve előrevágódott, csúnya volt irtó utálatában, rettenetesen csúnya volt Koncz Elek, száraz szatirarca, míg a foga közül kiundorodta magából: — Bitang... aljas város... i-i-idegen város... mert én itt i-de-ge-n va-gyok — tagolta a szókat s összehúzódott, mint akit a görse elfog. Én itt idegen vagyok... én itt rettentő idegenben vagyok!

Bándy Géza nyakonfogta s a fejét megdörzsölte vízzel.

— Eredj innen, Géza — mondta neki — ne bomolj azzal a kancsóval. Nem vagyok én részeg!

Feleki s Füle Tóni elmentek, kiosontak csendben, Bándy Géza ágyazni kezdett, elosztotta a két ágyat négyfelé — az öccse feléledt már egészen — s a maradék csepp bort szopogatta. Áron is topogott az ágy körül, hogy segítsen valamit.

Koncz Elek az asztalnál állott, nézte a sürgölődést s rászólt Áronra.

— Ne segíts. Minek? Bolond, aki valamit valakinek segít! Tiszta bolond. A cinizmusban van az erő, fiam! Abban! Csak lemosolyogni felülről mindent! Érted?

Lefeküdtek. A Bándyak s Áron a két ágyba, Koncz Elek a diványra.

Bándy Bandi aludt el legelsőnek. Szépen, egyenletesen lélegzett mind nagyobb, mind nagyobb, aztán nyögött egyet-kettőt s horkolni kezdett. A bátyja félálomban odaszólt: — Rázd csak meg! — S Áron odabökött a fiúhoz. Az el is hallgatott menten. Így szoktatta Géza. Ha megrázogatták, rögtön elcsendesedett egy félórára. Azalatt meg Géza elaludt. Áron hallgatta őket megint a kietlen sötétben, ahogy fujják. Lehunyta a két szemét erősen, erősen, hogy tüzes karikák táncoltak már előtte kéken, zölden, vörösen... s úgy mondta magának: aludni akarok, aludni akarok. Nem tudott. Számolni próbált, de elunta s érezte, hogy attól úgy sem alszik el. Magában dűnnyögve próbálta altatni magát, mint kölyökkorában, de hiába. Az agya úgy tele volt, de úgy tele volt, úgy cikázott benné a sok minden, hogy nem is tudta, mikor mit gondol. Szédült. Mint a jégpálya, mikor már nagyon fel karcolták, össze-vissza, de keresztül-kasul... el lehet kapni egy-egy vonalat, hogy itt járt egy korcsolya — de követni? Lehetetlen! Merre ment? Nyolcast csinált-e vagy kadettugrást? Polkalépést próbált, vagy csak úgy erre bognizott? Nem lehet eligazodni. Így képzelte az ágyát Joó Áron, ahogy ott feküdt a két fiú között középen.

Sokáig feketett így, kint már szürkéskéken derengett az éjtszaka s akkor felneszelt. Mi az?... Felült... Belebámult a sötétbe... S akkor

úgy elszorult a torka, hogy azt hitte, mindjárt megfullad... Igen. Koncz Elek sírt a diványon... A vén csavargó... a szabad farkas... sírt.

VI.

Csütörtökre nem jött haza Domány Géza, péntekre sem. Elment Áron mindennap, úgy ment már a Nádor-utcába az Egyesült Forgalmi Bankhoz pontosan, mintha odajárna hivatalba. Ötödik napon — hogy megállott a piros szőnyeg alján, a portás előtt — az végigkémlelte hirtelen s azt mondta:

— Segélyügyekben egyébként Krausz titkár úr fogad, minden kedden és pénteken délután öt és hat között. Doktor Krausz Jenő, második emelet huszonnégy.

— Nem — s elvörösödött kínlódvá — nem... dehogy. Az igazgató úrral kell beszélnem... Erdélyből... fontos ügyben — s mérges lett magára: mit Erdélyből? s fontos ügyben... mi köze ennek a ronda hentesnek azzal a pedrett bajuszával, hogy ő hogy s mint, miért. Semmi köze, dehát miért...? Hát... hát látszana valami?

Amint kifordult a kapun, végigmérte magát az üvegtáblában s nem látszott rajta, hogy... szóval, hogy, hogy áll. Nem. Mi látszana? A rendes, tisztos télikabátjában volt, kemény kalappal, keztyűvel. Barátja is lehetnék az igazgató úrnak vagy rokona. Ismerőse, akárkije.

Csak a kabátját látta szegény, meg a kemény kalapját. De a kabátjából előszobaszag áradt s a portás megérezte. Finom orruk van ezeknek. Összeesett Joó Áron, valahogy meglappadt. Nem is testileg, hanem valahogy úgy belül. A szemébe már kiült az úri koldusok dühös alázata, sunyi gőgje, gyűlölködő megalkuvása —... ezt kérem tőled, kérlek alázatosan, a betyár mindenit, pedig csak rongy vagy énhozzám...

A maradék krajcárkáit már felette s most egy kosztón élt a Bándyfiúkkal, Feleki Jóskával s a többivel. Hiszen az nem baj, tulajdonképen tartoznak neki. De mégis, nem volt már úr a maga zsebéből. Céltalan és megalázó bolyongásokkal teltek a napok. Ideszaladt, odaszaladt, próbálkozott. Ez ahhoz küldte, az amahhoz —... szólj be, fiam, két nap mulva, meg három nap mulva, meg egy hét mulva, de ne gyere fel, csak úgy telefonon... — s csodálatos, nem jut eszükbe ezeknek az embereknek, hátha nincs kétezer koronája telefonra. Nem, nem jut eszükbe. Szaladgált Joó Áron; neveket, számokat, utcákat, dátumokat jegyzett fel s előszobákban üldögélt félnapokon át.

Nem volt hányaveti fiú Joó Áron, fölös büszkeségek sem feszítették a mellét. Valamelyes rendes, nyugodt öntudatot hordozott magában, hogy hát — becsületes ember vagyok, az apám is az volt — de egyéb semmi. Ha beszélt valakivel, hát annak a szeme közé nézett, nem szemtelenségből, csak hát, úgy illik az.

Egy hét mulva jött meg Domány Géza — keddi napon s szerdán fogadta — addigra Joó Áron megvedlett. Esett ember lett belőle,

szinte olyan, mint a többi. Alázatos s gyűlölködő. Ha valahova elment az ügyében, ügyeskedni próbált a szolgán, titkáron, kisasszonyon keresztül s ha odakerült a párnázott ajtón belül, már olyan kívülről tudta a maga mondókáját, olyan üzletszerűleg, folyékonyan, hogy szemérmes, műzavarokkal akadozott egyet-egyed a nagyobb hatás kedvéért. Ha kérdezték, rögtön kérvényező állásba görbült s mindezt alig vette észre. A nyomorúság elkapta s gyúrte, formálta a maga szerszámaival az előszobák «ma nem fogadok», «tessék holnap jönni», «sajnálom, nem tehetek róla», vállveregetések, gorombaságok s egyéb hengerek között, hadd legyen olyan, mint a többi.

Mégis, mikor a titkár kijött s nevéen szólította, kicsit összekapta magát. Elvégre. Hiszen ez Domány Géza. Maklárty Béni bácsinak a barátja. Pajtása. Szegedi halászcserda meg mi. Béni bácsi meg aranyos, kedves öregúr. Patriárka. Egy Béni bácsi. Nahát akkor! Szépen, egyenesen ment be a bőrös ajtón, meghajtotta magát.

— Jónapot kívánok.

Utóbb már alázatos szolgájázott mindenfelé, pedig — eszébe jutott most — a cigány, az elég alázatos, de az sem mondja alásszolgája, azt mondja, kezit csókolom, de abba legalább humor van.

— Jónapot kívánok — s megállott az ajtótól odébb egy kicsit.

A feketeredőnyös amerikai asztal mögött szikár úr ült, az orrán keretes cvikkerrel s intett rideg barátsággal, de nem válaszolt. A mappájában kotort valamit, aztán egy mozdulattal maga elé ejtette a cvikkert — az fekete zsinóron lógott s a csiptetője piros nyomot hagyott az orrán — az íróasztal rekeszei közt végigszaladt az ujjával — ... á, bé, cé... m... Macsarek... Madrid... Mahunka... Maklárty... — kivette a levelet, azt behozta még tegnap a titkár — felrakta a cvikkert s átfutotta.

— Nos — leejtette a cvikkert s a levéllel a fiú felé intett — hát halljuk, mi kéne?

Joó Áron megdermedt. Hát így... ennyi az egész?... Mit mondjon?... Összeesett egyszerre, meggörnyedt megint.

— Hát... kérem alázattal... — s elmondta a rendes mondandóját, elnyekeregte halkán és meggyőződés nélkül, nem nézett a szemébe Domány Gézának, az orrát nézte, a kis piros cvikkernyomot az orra nyergén s a levelet a kezében...

Domány közben csóvált a fejével egyet-egyed, aztán hogy azt befejezte, apró mozdulatot tett a levéllel, lecsapta, mint aki azt mondja, szép, szép, dehát mi közöm hozzá?

Kicsit szembe néztek.

— Nézze, kedves fiam — azt mondta, magázta s meggyőződés nélkül, hidegen mondta, fiam — nézze, én tisztelem a lokálpatriotikus kapcsolatokat, igen, hogy úgy mondjam, de... végeredményben — s mosolygott — végeredményben ez nem jogcím, úgy-e? Nem jogcím semmihez.

— Hiszen csak azt gondoltam... hogyha a méltóságos uram akarná... ha mellettem volna...

— Na jó, akarnám, azt könnyű mondani, az nem úgy van — kicsit elnézett, felvette a levelet, forgatta — ez, ez a Maklár... Maklár — felcsapta a cvikkert s belekukkantott — Béni, ez melyik Maklárakból való? A csikiak?

— Nem, kérem szépen, az udvarhelyiek.

— Aha. Aztán hogy megy a sorsa?

— Béni bácsinak? Hát, kérem — vörös lett, akkor eszmélt rá, hogy le se ültetik — kérem alásan, tanfelügyelő volt, úgy-e... nyugdíjat nem kap, se innen, se onnan... hát csak úgy édegelnek.

Domány Géza most végérvényesen leejtette a cvikkert.

— Nahát, hogy a tárgyra térjünk, fiam, itt a bankban hely nincsen, ez egyszer biztos. Inkább még leépítünk, nemhogy új embereket vennék fel. Érti?

— Értem, igazgató úr, kérem alásan... de gondolom... hiszen nem bánám... vagyis... mondjuk... méltóságos uram az összeköttetéseinél fogva... ha tanítványokat kaphatnék, gimnazistát... vagy kezdőt zongorára...

— Ja? Hopp! — s az asztalra csapott Domány Géza. Ez már mozgás volt ez az odavágás, élet, de ez is olyan üresen koppant, olyan szárazon — hopp! várjon csak. A feleségem, de üljön le, tessék, tessék, a feleségem most készül valami ilyen egyesületet csinálni. Valami ilyen elhelyezőfelét... Igy szegény úri fiúknak állást meg mi, jobb embereknek, tudja... hát mindenesetre talán ők csinálnak valamit. Magam is gondolkozom még a dolgok felett — s ráncbaszedte a homlokát — esetleg eszembe jut valami. Nézze mindenesetre... lássuk csak, ma szerda... hát péntek... nem, péntek premier... hát szombaton este keressen fel bennünket, nálunk fog vacsorázni. Addig talán már lesz is valami. Na, ne áltassa magát vérmes reményekkel, kedves fiatal barátom. Nem ígérek semmit, semmit. Esetleg mondom, ez a társulat, ez a izé, ez az elhelyezőtársulat... hát Isten áldja meg, fiam, Isten áldja meg.

Joó Áron közelebb lépett, mélyen meghajolt és elkapta Domány Géza balkeze két ujját, melyet úgy nyujtott feléje, mint az iskolás gyerekek, ha jelentkeznek — a jobbával a cvikkerjét csapta föl — s alázatosan köszönve a méltóságos igazgató úr szíves jóakarátát, kihátrált az ajtón.

Lent megállott a sarkon s kicsit végiggondolta a dolgot. Nem, nem volt megnyugodva. Ez nem úgy sült el, ahogy gondolta. De ha ez sem... akkor mi van hátra?

Kicsit leödögött a Duna felé, nézte a vizet, aztán a Zrínyi-utcán jött befelé s szemben megállott a Bazilikával... A sorsjegy! — jutott eszébe a Bazilika-sorsjegy. Azt megkérdi valakitől. Ámbár úgyis biztos, hogy semmit sem ér. De hadd legyen még biztosabb. Állott szemben a Bazilikával s nézte a roppant épületet. Bement az Andrassy-útra

s végigballagott egész az Oktogonig. Közben kirakatokat nézegetett, nők után bámult; megnézte ezt is, amazt is; át-átment valamiért egyik oldalról a másikra. A Teréz-körúton, az Erzsébet-, a József-körúton a Rákóczi-térig jó másfél órát ment, ment s magábakalapálta — a fiúk miatt tudniillik, — hogy az ügy el van intézve. Hiszen tényleg, őt Domány meghívta vacsorára, megígérte, hogy gondolkozni fog a dolgok felett, szól a feleségének, hogy az is gondolkodjék. Ketten majd csak kisütnek valamit. Szóval, az ő sorsa már biztos kezekben van.

Csak Bandit találta otthon meg Koncz Eleket. Malmoztak.

— Na — nézett fel Koncz Elek, amint benyitott Áron — széna vagy szalma? Hogy szólíthatlak? Talán méltóságos vagy már te is? Mert itt, öregem, kétféle ember kezd lenni. Munkánélküli meg méltóságos úr. Aki állásban van, az többnyire méltóságos. Van aztán munkánélküli méltóságos is, az igaz. A régebbi évjáratokból.

Bandi vesztett s felállottak.

— Hát beszélj.

— Rendben van — akarta nagyképpel mondani, de sikerületlenül szaladt ki a száján. — Rendben van.

— Csodálom.

— Vagyis meghívott, kérlek szépen, vacsorára. Igen. Szombaton este náluk vacsorázom és mindent a lehető legmesszebbmenőleg megígért. A felesége épen most alapít valami olyan... olyan... nem értetem tisztán tulajdonképen... valami olyan úri elhelyezőféjét. Egymás közt ezek az előkelő hölgyek... szóval, tudom is én... állást szereznek jobb embereknek, meg mi...

Koncz Elek értelmesen bólintott.

— Szóval, cupringerné lesz. A hazáért! Hogy mire nem képes a honleányi hőszeretet! Hát igazán ez megható.

— Ne csinálj már bolondot mindenből — mondta Áron. — Persze, hogy jó dolog! Nagy összeköttetések vannak. Mit gondolsz, hány embert ismer Domány Géza? Azokat mind megmozgatják, hogy segítsenek.

— Na és?

— Mit na és?

— Hát megmozdulnak. Lesz egy egyesület. Abban lehetőleg Dományné lesz az elnöknő. De lesz díszelnök egy darab, két darab alelnök, két fővédnök, négy mellékvédnök, főigazgató, helyettes igazgató, ügyvezetőigazgató, kültag, beltág, levelezőtág; lesz egy leányszakosztály, hogy a Domány-kisasszony is szerephez jusson, Domány Magda... mi? Olyan tizenhat-tizenhétéves... Az majd leányszakosztályi elnöknő lesz. Ötórai teákat fognak adni szendviccsel és anélkül, dzseszbanddel; leadják a fényképüket itt-amott pártával, pruszlikban; időnként nyilatkozni fognak a szervezés munkálatairól, amelyek előkészületben vannak természetesen. Hanem neked azért jó. Neked nagyon jó. Téged irigyellek. — A kalapját kereste s az ajtó felé indult. — Mert naiv vagy, öregem, naiv, mint a hóvirág. Az állítólag nagyon naiv.

És szerény vagy, hogy már szinte ibolyaszagot érzek rajtad! — Felcsapta a kalapját. — Tartson meg az a magasságos jó Isten ebben a szent együgyűségemben, akkor eléred azt, hogy egy úgynevezett szép napon felfordulsz az utcán és el vagy intézve. Szervusztok!

Még megállott egy pillanatra a nyitott ajtóban s öregesen bölintott maga elé.

— Dományné öméltósága együletet alapít... erre építed a jövődet... Kitünő!... Kitünő!

S elment.

Áron dühös lett hirtelen. Hát most már minden tervezgetésébe belebotlik ez a fiú? Már minden apró, máról-holnapra való hitébe belegázol a maga csordultig érett keserűségével. Zsörtölődve szidta Bándy Bandinak, de az se igen biztatta.

— Hiszen bár csinálnának valamit! De nem hiszem. Nincsen ezeknek szívük ahhoz, meg kényelmesek is. Fásultak az efféléhez. Nem is csoda. Mit gondolsz, Domány nem jó magyar ember? Dehogy nem. A maga módja szerint. Barátom, ezek annyi mindenféle izgalmon mentek át az utolsó tíz évben, hogy belefáradtak. Nem nevelődött rá egyik sem. Frázisokon hízlalták őket annak idején. Ha a magyarságáról, a hazafiságáról nyilatkozásba kényszerül, azt puffogatja még ma is, amit ezelőtt harminc évvel az önképzőkörben hallott. Ami azóta történt, azt a lelke legmélyén még ma sem veszi tudomásul. Kérdezd csak meg Gézától, ő is megmondhatja.

Szombaton estig pácolódott Joó Áron a várakozás lázában, akkor kipucolkodott hatszegletre s beállított Dományékhoz.

Az asszony fogadta.

— Jóestét, jóestét, maga az, tudom már... az uram beszélte, Isten hozta minálunk. Az uram dolgozik szegény, Kati — utánaszólt a lánynak — a méltóságos úr a dolgozószobájában van, úgy-e? Erre tessék.

Kis szalonfélébe vezette Áront, közbe beszólt valahová — Magda... Magda... — s valami mustrálgató félmosollyal nézte végig.

— Foglaljon helyet. Cigarettázik? Vagy nem gyujt rá vacsora előtt? Tessék.

Magda bejött, az asszony bemutatta őket egymásnak. Szálegyenesen állott a szikár asszony közöttük s egy színpadi mozdulattal mutatott rájuk.

— Ime — azt mondta — ime Joó úr, Áron, ugyebár? Joó Áron úr, akiről a papa már beszélt... Magda leányom!

A lány pillanatig állott az ajtóban s végignézte gyors pillantással tetőtől-talpig, kis mosollyal, mint az anyja. Ez a fesztelen mustrálgatás rosszul illett a szertartáshoz. Áron érezte. Aztán előrejött és kezét adott.

— Tessék helyet foglalni.

Mindhárman leültek s Áron feszengett. Rosszul érezte magát s ellenségeseen. Ahogy ezek végignézték — jól látta — ejnye nem a vendég-

fiút nézték, hanem a kilincselőt, aki a papától akar valamit. Hát ez az — rágta magában Áron, szóval, így gondolják ők — hát ez az. Ez az a fiatalember, akit a papa szerzett a mamának. Akin majd lehet jótékonykodni egyet-mást jutányosan. Most is kap egy vacsorát, szegény, hadd egyék. A Koncz Elek modorában gondolkozott s túlzott volt. Hetyke, szegénylegény gőg ült ki az ajakára — hiszen látott ő már ilyen urakat, volt ő «vendég» ilyen úri házban — s nevetlenkedett. Az asszony elejtett valami kulcsot, alig nyult utána, mire odaért az már fel is vette. Ez nem volt szép s elrestelkedett.

A lány egyébként zörgő mozdulataiban, szemejárásában, mindenben olyan volt, mint az anyja. Nem volt csúnya, de keskeny ajakában, vékony orra vonalán, szögletes homlokán mindenütt valami hideget látott Áron. Nem is azt a dermesztő hideget, amely titokzatossá tesz, megszépít s amely megett sokszor rettentő tüzek lappangnak. Nem. Csak valami hűvös, kemény ridegség volt ez s így, ahogy ültek, úgy hasonlítottak valakire, de kire? nem jutott eszébe.

— Majd elcsevegünk, amíg a papa befejezi a munkáját — mondta az asszony.

Csevegünk. Odahaza Paáléknál, Maklaryéknál, Antalfyéknál csak beszélgetnek. A madár cseveg a telegráfpóznán, ha már arról van szó.

— Régóta tartózkodik fővárosunkban?

A lány kérdezte.

— Nem. Egy hete mult.

— Örömmel hallom, hogy ön muzikális.

— Igen, foglalkozom zenével.

Az asszony átvette a szót.

— Az nagyon szép és dicséretes dolog. A zenének igen lélekemelő hatása van. Osztja nézetemet, nemde?

Szorzom — motoszkált a nyelvegyén — szorzom s diákos jókedv csiklandozta a torkát, hogy tudná ezt utánozni Bándy Bandi — közben élénk beleegyezéssel bólogatott, mire az asszony folytatta.

— Szereti a klasszikusokat? Én nagyon szeretem és mondhatom, egy-egy élvezetes zenei est oly mély hatást gyakorol rám, hogy napokig nem tudok szabadulni a varázsa alól. Leányom különben maga is zongorázik.

Az elhelyezkedését, tanítványszerzést vagy más efféle, szóval, magát az ügyet nem érintették s ez még jól is esett a fiúnak. Színházról beszéltek s hazulról érdeklődtek, milyen világ van ott.

— Én harminc esztendeje kerültem el Erdélyből, de szülővárosom képét örökre szívembe zárva hordom, százszor inkább most, amidőn ezer sebből vérzik az — mondta az asszony s nagyon utálatosnak tünt fel Áron előtt, ahogy a klasszikusok és az időjárás közé hangsúly nélkül, szenvtelen hideg arccal odapuffogtatta soványka kis honfibanatát.

Pár perc mulva Domány jött s kicsit szinte kedves hangoskodással nyujtotta a kezét már jólőre.

— Á, á, á, bocsásson meg, édes fiam. Éhes már, mi? Haj, a fiatal gyomor megköveteli a magáét, hehehe, Isten hozta. Hát elszórakoztatta a nőket? Tálaltathatsz, Ernesztin.

Itthon kicsit, egy vonalnyit, mintha megenyhült volna Domány Géza, de Áron ebben a szempillantásban, ahogy kezét ráztak, meglátta, kire hasonlít az anya meg a lánya. Reá. Ez a három ember szinte egyforma, de mintha édestestvérek volnának. Ugyanaz a szögletes homlok, azok az erőszakosan kimért mozdulatok, az a rideg orr, száj; még a férfin a cvikker szinte enyhített valamit. Azt hozta magával s kellemetlen, mindig elutasító mozdulatait is tompította valamelyest a kezében meg-megcsillanó üveg. A vacsorához is azzal ült le, néha felcsapta az orra nyergére; megnézett valami ételt kritikus szemmel közlőrlől, mint az olyan férjek, akik ismerik a konyhai dolgok csinát-binját is; igényeik vannak, szisztéma szerint táplálkoznak s tudják, hogy hány tojás van odakint a kamarában s mibe, miből mennyi szükséges — aztán visszapötytyentette a cvikkert a tányérja mellé, mint valami evőeszközt.

— A gombás sültet kitűnően csinálja ez a nő — mondta s egy elismerő bólintással intett ki a konyha felé — már megfigyeltem a multkor is. A forrázásban volt a hiba eddig, igen, a forrázásban. Tudni-illik forrázás alatt nem az értendő, hogy gyerünk be a hetvenfokos vízbe, áh! Az yeszi el az ízet. A forró víz. Elveszi az ízet és kiöntik a vízvezetékbe a zamatját. Épen csak, hogy gőzöljön a víz, csakhogy gőzöljön, akkor egy pillanatra bele és ki. Pompás, mondhatom. Salátát egyék, fiam, salátát mindenhez kell enni, amihez csak lehet. A testnek vitaminra van szüksége, bizony.

Táplálkoztak.

— Hát — a só után nyult Domány Géza — egy szemernyi hiányzik... egy szemernyi... hát, édes fiam, gondolkoztam a dolga felett. Tüzetes megfontolás tárgyává tettem. — Izlelgette az ételt, szagolt, kavargatott — valamint a feleségemmel is meghánytunk, vetettünk mindent, sőt Magda is hozzászúrta a maga véleményét. Igen, Magda korát meghaladó érettséget tanusít napjaink minden akár egyéni, akár tömegproblémájával szemben és ez az ügy speciálisan magába öleli mind a két fogalmat, illetve, hogy precíz legyek, szétágazik mind a kettőbe, lévén, hogy minéműségében a munkanélküliség dominál, ugyebár. Na, már most — s végigtörölte a száját — tanácskozásaink végeredménye az, hogy — lépőcenttette a cvikkert s diadalmasan nézett a fiúra, mint aki most ugyancsak megfejtett valamit — önön segíteni kell! — Felcsapta a cvikkert és szó nélkül evett egy kicsit — na, már most, — folytatta — marad a második kérdés: hogy, hogyan? Igaz? — letette a cvikkert és körülnézett.

Az asszony bólintott s kis csodálattal nézett fel a férjére: nahát, milyen okos ember, hogy fején találja a szöveget. Magdán is látszott, hogy büszke az apjára. És a két nőnek ez a büszkesége a nagyra, az

erősre, az okosra, a férfira, mégis valami csöndes melegséggel öntötte el a szobát s Áron nem haragudott rájuk — Istenem, hát ilyenek.

— Ugy van — bólintott rá helyeselve.

Domány Géza az ezüstpapírt hámozta a sajtóról.

— Én magam teljes erőmből állok mellette minden megmozdulásnak, amely egy jobb jövő megteremtését célozza s ebben az értelemben él családom is. Nem vagyok a frázisok embere — apró szeleteket nyesett a sajtóból s jól megrágtta — a tettek embere vagyok s nem riadok vissza semmi áldozattól, mely erőmet meg nem haladja. Haj, fiam, a hazáért áldozni kell. A hazáért... Erről különben legközelebb fogok is írni egy kis értekezést. A Nemzetfenntartó Körben folyton ostromolnak, hogy olvassak fel valamit, ez jó mottó lenne, gyönyörű gondolatvezetés, meg fogom írni. Bizony, fiam — add csak a cukrot — a feketekávéját kavargatta. — Ma nem úgy van, mint annak idején, hogy mindenki elvégzi a maga sablonos munkáját és azzal eleget tett a kötelezettségének. Ma itt missziója van minden becsületes embernek, — kortyolta a kávé — súlyos és nehéz missziója. Az újjáépítés munkájában ki kell vegye a részét mindenki, aki épkezláb, akinek szíve van, férfi, öreg, fiatal, asszony, lány, gyerek, mindenki. Nézd meg a lányomat — s Magdára mutatott a kanálával — lőt-fut, fárad; gyermeknapokon gyűjt, jelvényeket ad el, mához egy hétre egy Hungária élőképben lép fel a Körben. Iparművész tervezte a kosztümjét, Bécsből hozattuk az anyagot, itt nem kapni olyat — egy kanálka szódabikarbonával befejezte a vacsorát és hátradőlt a karszékben — hanem ez kellemetlen, látod, ez nagyon kellemetlen — s az öblös kerek patikadobozra mutatott — az ember eszik, eszik, eszik... aztán az egész szájaizét tönkreteszi ezzel a porral — mérgesen bökött bele a szódabikarbonába s ebben a pillanatban mélyen és igazán őszinte volt Domány Géza.

Átmentek a dohányzóba. Az asszony beszélt az egyletről, amely tömörítené mindazokat, akik önmagukban semmi eredményt nem érhetnek el, de vállvetve, összefogva, mert az egyesülésben rejlik az erő — viribus unitis — vetette közbe a férje — szóval, egyesületbe tömörülve hivatva lesznek így meg amúgy, meg emígy...

Mindezekből Áron nem látta a maga dolgát kihámozódni. Szólni meg nem akart, ha már nem veszik elő s nem is lehetett. Nem kínálkozott semmi alkalom. Csak kérhetett volna — egyenesen és őszintén — mondván, hogy hát velem mi lesz? De ehhez szemérmes volt. Ahhoz meg raffinátlatlan, hogy kerítse, bogozza, terelje a dolgokat maga felé. Hiszen szerepelt az asszony programjában valahol homályosan, hogy majd nézzen el, aztán elküldi ide meg amoda a szervező munkálatok kapcsán, így meg amúgy... majd ismeretségek, összeköttetések adódnak, mindez azonban nem volt tiszta dolog.

Később zongoráztatták. Magyar nótákat játszott, inkább otthoniakat, kotta nélkül, úgy maga elé dudolta a szöveget. Jól csinálta,

pedig kedv nélkül ült le, de amint a billentyüket az ujja alatt érezte, megörült a hangoknak s folytatta, csorgatta egyiket a másik után inkább magának. Aztán eszébe jutott, hogy ezek tán vizsgáztatják s elszomorodott. Oldalt pislantott. Ugy ültek hárman, olyan egyformán, hidegen. Abbahagyta.

Aztán Magda játszott Aidából, Traviatából, Toscából. Rendesen, pontosan játszott, mint egy gép. Domány meg az asszony úgy hallgatták, ahogy művelt európai emberek hallgatják a meghallgatókat.

Beszélgettek aztán, akadozva. Közhelyes és ízléstelen célzásokat tettek arra a karrierre, melyet majd be fog futni — a nyomorral kapcsolatban. Művészek mindig így kezdik, de az isteni szikra a fontos! Lám Petőfi is!... s olyan volt a hangulat, hogy Áron mehet.

Kétségbeesett. Egészen magába hullott. Mi ez? Kész? Hát akkor... akkor mi lesz? Dománytól megy? Elmegy? Ez volt az egész? Hát... hát haza mit ír?... A fiúknak mit mond?... Koncz Eleknek... S nem ment. Ült és hagyta, hogy beszéljenek. Valami legyen. Valaminek kell lennie!

Az asszony felállott.

— Hát... talán mennénk vissza a dohányzóba — az urára pilantott — valami likört adatok. Megisszuk a Szent János poharát, igaz? Tessék.

... Béni bácsi, hogy hogyis?... Szegedi halászcserda... a milenium — ötlött eszébe most kínjában s percre együtt is maradtak Dománnyal. Az asszony a likör körül buzgólkodott. Magda is csinált vele valamit s a két férfi megállott az ajtóban. Domány intett — tessék — ó — s félrehajolt Áron — csak tessék... én itthon vagyok... de csak tessék... — azzal Domány már előre is lépett. S akkor odahajolt hozzá Áron szinte részegen.

— Szegedi halászcserda... — súgta. — Szegedi halászcserda... Domány rápillantott s odalépett az asztalhoz.

— Rágyujt?

— Szegedi halászcserda... — súgta a fiú, kicserepedett ajakkal. — Szegedi halászcserda... — már hallotta jönni az asszonyt, odébb lépett Domány felé a szeme közé nézett kétségbeesett bátorsággal. — Szegedi halászcserda, méltóságos uram! Szegedi halászcserda...

Domány Géza kezében félúton megállott a gyujtó, a körmére is égett, felszisszent s eldobta.

— Mi az?

Összehúzta a szemét rövidlátó figyelemmel.

— Mi az?

S lehajolt a gyufa után, mert a szőnyegre esett, felkapta, bedobta a hamutartóba s körülnézett hova törülhetné a kezét. Az asszony már az ajtóban állott s Magda is jött. Áron megvadult, forróságot érzett előmleni a mellén, ökölbekapta a kezét, úgy állott szorosan

Domány mellett. Az a zsebkendőjét vette elő, abba törölgette az ujját. Áron odaállott melléje, egészen összeértek egy percig s szinte a szájába hadarta sürgetve, forró lihegéssel.

— Szegedi halászcárda, méltóságos uram... Kérem alázattal, szegedi... szegedi halászcárda! Millenium!... Ezernyolcszázkilencvenhat!... Szegedi halászcárda, méltóságos uram!...

Domány hátralépett.

— Megőrült?

Az asszony letette a tálcát.

— Mi az, fiam? Tessék, valódi francia, sartröz, nagyon finom.

Áron megfordult kábultan, odanyúlt a tálcára elvett egyet s egyet feldöntött.

— Ó, párdon, bocsánatot kérek.

— Nem tesz semmit — mondta az asszony, de szinte jégcsapok lógtak a szájából, ahogy mondta s pohárért csöngetett.

Domány féltettel elhuzódva állott még s úgy nézett rá, ahogy bolondra néz az ember. Hozták a poharat, kiitták s a fiú kurtán-furcsán búcsúzott.

— Aztán — mondta az asszony s Domány egy szót sem szólt — csak tartsa magát felszínen, kedvesem. Majd valami lesz. A fő, nem csüggedni! Csak soha nem csüggedni! A hazáért semmilyen áldozat nem nagy. Csak tartsa magát felszínen. Jóéjtszakát.

Áron lebaktatott a lépcsőn. Nagyszerű!... majd igenis felszínen fogom tartani magam, szolgálatára! S tényleg egészen hülye volt, amint ment... akármerre... mindenüvé, csak nem haza... illetve a Bándyakhöz... Koncz Elek... s apró hisztériás röhögések estek ki belőle... nem bírta visszatartani... nem bírta!... Szegedi halászcárda! Nagyszerű!... Ha az ember regényben olvassa, nem hiszi... — s aprókat vakkantott szárazon, mehanikusan, minden vidámság nélkül. Egy cselédlány jött ki valami mellékutcából kimázolva fertelmesen... undorító... az megállott előtte, ránevetett — de vigan vagy — mondta — de vigan vagy! — S Áron továbbment... de vigan vagy... Azt hiszi?... Kitűnő!... Azt hiszi, hogy vigan van, ha... nagyszerű... hahaha!... Szegedi halászcárda!... Millenium ezernyolcszázkilencvenhat! Hahaha!...

Átment valamelyik hídon... csontigvágó szelek nyargaltak a víz felett; ment, ment a part mellett, aztán a Gellért lépcsőjén kapaszkodott fel egy ideig... aztán vissza... lehült, meghiggadt... rendben van! Hát kihízta az öreg az emlékeit is — ahogy Koncz Elek mondta — kihízott belőlük. Nem tesz semmit. Az Erzsébet-hídon jött visszafelé, végig az Eskü-téren, az Apponyi-téren, a Rákóczi-úton is le a Körútig, ott bement egy kávéházba... feketét kért s ujságot olvasott. A muzsikára figyelt, embereket nézett s ült, amíg kinézték reggel... Már sepertek. S ahogy kilépett, hát látta, odakint hó van! Kavarja a szél...

Áron nekiment a fergetegnek. Végigszaladt a Rákóczi-úton a Keletiig, ott bement a váróterembe. Megmelegedett. Kijött, jött-ment az automaták, mérlegek, dohányosbódék között nézegetett. Elfáradt, nagyon álmos is volt. Hátha benézne a fiukhoz a Londonba. Mit szökik? Miért? Nem tartozik számadással. Hát azt hitte, hogy igen, pedig nem. Ennyi az egész. Otthon most Koncz Eleket találná. Biztosan otthon van. Mióta munkájuk volt, négyen laktak a szobában, így Böhmingerné felemelte a lakbért egymillióra. A Bándy-fiúk nappal aludtak. Koncz Elek... na, az ugyan fog valamit mondani erre. Az aztán fog. Gyerünk.

Futva ment hazáig, kulcsa volt. Besompolygott. Koncz Elek aludt a divánon. Felrázta.

— Hát voltam.

— Dományéknál?

— Igen.

— És?

— Igazad van.

Várta, hogy majd most nekifog a fiú. Nekimegy. Leszedi a keresztvizet róla is meg Dományékról is. Mindenkiről.

Koncz Elek a szeme közé nézett egy percig. Felemelkedett, végigsimogatta a vállát.

— Feküdj le — mondta nagyon szeliden — feküdj le, aludd ki magad.

Azzal befordult.

Ahogy a lámpát akarta leoltani Áron, kiszólt a pokróca alól:

— Te... az ablakdeszkán találsz valami szalonnafélét... Ha éhes vagy.

VII.

Hazuról néha levelet kapott. Ijedt, sürgető írásokat, mikre immel-ámmal válaszolt, restelkedve s ügyetlenül hazudott nagyokat s megcáfolta magát egy-egy kiszalasztott szóval. Ágnes egyszer egy százaléjst küldött borítékban. Na, gondolta, ezt nem költi el. Ez emlék, ezt elteszi. Aztán felváltotta egy fertelmes, késő délutánon, mikor a lába már alig vitte. Bement egy bankba, harmincötezer koronát kapott érte s Budán, a Horthy Miklós-út végén egy korcsmában megette az egészszet együltőhelyében. Mert sokszor nem ment haza a fiúkhöz. Adtak neki, juttattak ugyan a magukéból, de már szégyelte elfogadni.

A tél keményen rátette a kezét a városra s bizonytalan sötétségben céltalan csavargásokkal teltek Joó Áron napjai. A fiúk ügyeiben szaladgált ide-oda, apró kölcsönöket s lehetetlen foglalkozási eshetőségeket hajszolt naphosszat, lesoványodva és a velejéig kifáradva a semmittevéstől.

Egy ilyen kábult, tompa, kétségbeesésbe fulladó napon az Oktogonon találkozott Derzsi Károllyal.

— Szervusz, kérlek alásan. Hát te hogy kerülsz ide?

Áron felrezzent s bárgyún mosolygott. Nagyon éhes volt.

Végig prémezett, hosszú lengyel-bundában volt Derzsi Károly s az egyik kezében ezüst lófejű fekete botot tartott. Arra rátámaszkodott s sárga szarvasbőr-kesztyűjét villogtatta az orra előtt.

— Na, ez igazán derék dolog. Az ember felkel, kifürdi magából az álmot, lenéz az utcára, hogy na, megint egy nap, aztán az első sarkon beleütközik egy régi komájába. Hát hogy vagy, mit csinálsz? Beszélj, kérlek alásan.

Most ismert rá tulajdonképen Joó Áron és összeszedte magát.

— Háát... most keltél fel?

— Ezelőtt egy órácskával. Az éjjel fent voltunk, kérlek... Egy kis görbe éjtszakám volt... ma reggelig. A Konnert-gyerekekkel jöttem össze, a kis báróval, a Gusztival. Hát, kérlek, így, amúgy, piccsi-pacsi, felmentünk a Tabarinba. Ott kire bukkanunk? Kalmanécki Szepire, kérlek szépen, meg a bátyjára. Hát, Jenő, kérlek alásan, Gusztinak tisztvársa volt, hát reggel lett belőle. Be sem mentem a hivatalomba. Beizentem...

— Hogy beteg vagy, hehehe — nevetett zörgő szolgálatkészséggel Áron.

A másik legyintett.

— Na nem. Á! Szóval, hogy nem megyek be. Hanem hát, halljuk, halljuk, fiam, egyébként parancsolj — kesztyűs kézzel gombolkozott s cigarettával kínálta, aranyvégűvel, végigtöltöttel. — Hát, kérlek, mikor jöttél és mit csinálsz?

— Én... már... már két hónapja is elmúlt, hogy itt vagyok Pesten. Beiratkozom, kérlek, be fogok iratkozni... Tanárira.

— Na ja, de még nem iratkoztál be egyelőre, mi? Édes öregem, hehehe — s csipentett a szemével — egy kis szabadságot előlegeztél magadnak, mi? Kicsit körülnézni, mi? Hát aztán — s pártfogó hangot kezdett — hogy állunk... — a mutató s hüvelykujját összedörzsölte — mi? Van valami elhelyezkedésed? Vagy hazulról...

— Hát csak megvagyok egyelőre... megvagyok. Zongorázni tanítok... szeretnék egy pár órát...

— Aha — bólintott s ráncbaszedte hom'okát. — Várj csak... várj csak! Itt segíthetek valamit, hiszen a legjobb családokhoz vagyok bejáratos, a legjobbakhoz... Na ne, kérlek, ne köszönd. Majd csinálunk valamit, várj csak. Kik a társaságod? Hova jársz?

— Nem... nem igen járok. Az otthoni fiúkkal jövök össze.

— Na de mégis...

— Szeghynél voltam, Szeghy Imrénél a Nemzeti Biztosítónál. Benedek Sándornál... meg Dományéknál, vacsorán.

— Hm... rendes ember az öreg. Egy kis macskalányuk van, a Magdi... Nana! — S negédesen megfenyegette az ujjával.

Áron kényszeredetten mosolygott. Magdi? Hol vannak már Dományék?... Azóta se látta őket.

Derzsi Károly karonfogta s mentek pár lépést.

— Öregem, mozogni kell. Az érvényesülésnek az ábécéje a mozgás. — Áron ment vele gépiesen, hagyta sodorni magát Derzsi Károly hangosan pergő mondataitól, a fiúnak finom és erős illat áradt monogrammos fehér sáljából, elszédítette, felkavarta a gyomrát s nem tudta — nem is merte — kérdezni: hát te hogy s mint, hol vagy, miből élsz? Csak ment mellette s elkapta a mézesmadzagot, melyet a másik megfickándoztatott előtte, elkapta a szalmaszálat, hátha-hátha talán ez az. — ... Nézd, heti nyolc-tíz órát mindig tudok neked szerezni, bármikor. Mit fizetnek ma egy óráért, nem tudod? Hát mondd, hogy csak ötven-ezer koronát, mi? vagy nem fizetnek annyit? Ahova én viszlek — megállott — százezer koronát is fizetnek, fogadni merek, kérlek, ahova én téged egyszer beajánllak. De mondd, hogy csak hetvenötezer koronát, na? Tíz ilyen óra az már hétszázötvenezer korona, egy hónapban három millió... — kicsit meghökkent: kicsinek találta a számot, nagyobbbat várt s a levegőbe suhintott a botjával — szóval, mondjuk, hogy hatmilliót megkeresel, nem sok, kérlek, de valami. Létminimum az elején.

— Nézd... — s belekapaszzkodott erősen — nézd, ha kétmilliót lehetne egy hónapban, vagy legalább másfelet.

— Á — csattant fel Derzsi Károly — mit beszélsz? Két millió! Hatot, mondtam, hatot az első időre.

— Jó, de... — s a mellét vájta az éhség, a torkát kaparta — ha másfelet lehet, az is jó.

— Menj már... á, csókolom a kezét, nagyságos asszonyom — egy asszony ment el mellettük s hidegen bólintott — barátom, ez aztán az asszony!... Láttad? Láttad azt a tolvaj mosolyt, ahogy rámvillantott? Barátom, hogy tudnak ezek! De feltétlenül uriasszony... abszolút uriasszony. Az ura barátom, igazgató. Semmit sem sejt, semmit. Óriási, mi? Hát, kérlek, ott hagytuk el, hogy én téged bevezetlek itt Pesten. Megteremtelek! Nézd csak, ma este gyere el a Zöld Mókusba, tudod, hol van? Nahát majd meglátod, remek műsoruk van. Fiam! Van egy nőjük!... a Mya Barcelona... Fenomenális! Jóba vagyok vele egyébként, megsughatom. Ragyogó székeség, meglátod... ugyan kérlek... de kérlek, meg akarsz sérteni? A vendégem vagy! Ma estére a Zöld Mókusban vendégem vagy. Majd bemutatlak egy pár embernek, kicsit lancirozzuk a nevedet, kérlek, mert ez a fő, a többi már megy magától, mint a karikacsapás. Hát kérlek, hol találkozunk? Hol lakol tulajdonképen?

— A Tavaszmező-utcában.

— Az Isten háta megett. Itt kell majd lakást vened valahol a közelben. Majd utána nézünk. Nézzük csak... Félhatra randevum van, valami apró lovagias ügy... Mondjuk, kilenc órakor a Mókusban. Ha még nem vagyok ott, csak ülj le, rendelj valamit és várj. Majd kérdezd csak meg akárkitől, hogy hol szoktam ülni... hopp — egy autóbusz dübörgött el mellettük — ez jó. Hát szervusz, kilenckor a Mókusban. —

Az autóbusz után lendült s rögtön meg is állott — eh, majd a sarkon taxiba ülök, szervusz, öregem, szervusz.

Végeredményben nem tudta, kicsoda, micsoda ez a fiú. És nem mertte kérdezni. Ahányszor megpróbálta volna, hogy hát te hol vagy, mit csinálsz, meghátrált a lengyel bundájától, a monogrammos sáljától, a kölnije erős, finom illatától, a szavai gyors ütemétől és átengedte magát neki. Valahova Brassó körüli gyerek volt s két évig jártak együtt. Aztán még találkoztak Kolozsváron párszor, valami kis hivatala volt, újságokba is próbálkozott írni s diplomatának készült.

Míg hazabotorkázott, pénzeket számolt magában, nagy pénzeket. Lehetetlen deus ex machinák kísértették és ízek futottak össze a szájában, nehéz, vastag ételek mohó, durva ízei, hogy érzés nélküli könnyek futottak a szemébe és sírt nagy forró cseppekben, minden lelki meg-hatottság nélkül.

A ruháért ment haza, a Bándy Géza kék ruhájáért. A magáét egy könnyelmű pillanatban elkótyavetyélte s remélte, hogy otthon találja a Bándyét.

Amint belépett — fel se gyujtott még — az ablakhoz ment s a deszkán végigkötört — semmi . . . nincs semmi. Szokott ott lenni egy-egy darab kenyér, szalonnaféle, otthagyják a fiúk. De nem volt. Leült s ült, ült magába süppedve, megkövülve. Ha felegyenesedett, rossz volt összehúzódni, ha a melle megroggyant, kínlódva egyenesítette ki megint. Oda is nyult a melléhez, megütögette, megmarkolászta, de nem, nem tudta kívülről elfogni azt a . . . azt a . . . mert azt nem lehet kívülről megfogni . . . ahogy csavarodik ide-oda, megkap egy-egy darabot s rágja-rágja . . . mindjárt átfúrja . . . itt, itt . . .

A ruhát megtalálta a szekrényben és sietve átöltözött. Nem akart Koncz Elekkel, vagy akármelyikkel is találkozni. Hogy elővegyék, kikérdezzék és elvegyék tőle a két milliót, a tíz tanítványt, mindent, itt rögtön, öt perc alatt. Hát csak gyorsan. Ahogy mozgott, vonszolta a testét, siettette erőszakkal, kicsit erőre kapott. Végignézte magát a tükörben s az arcát — borotvátlan volt — lepuderezte Géza krétájával.

A kapu aljában ütközött Koncz Elekbe.

— Hé-hé, hát te hol jársz?

— Sietek, öregem.

— Azt látom.

— Te, a Géza kék ruháját elvittem, még ma este visszahozom.

— Bemutatnak valahol? Csak előre. Servvusz.

— Servvusz. Ja! Te! Derzsi Károlyt ismered?

Koncz Elek visszafordult, meghajtotta magát, udvariasan leemelte a kalapját.

— Derzsi urat? Ismerem, kérlek alásan. Miért?

— Csak úgy kérdem. Találkoztam vele. Te, micsoda ez a Derzsi?

— Hogy micsoda? Foglalkozására nézve?

— Igen.

— Titkár.

— Hogy-hogy titkár?

— Hát azt nem tudom. Titkár. Az szép, nem? Ez nagyon kiterjedt iparág. A titkárokból idővel, ha kicsit megöregszenek, igazgatók lesznek.

— Köszönöm, szervusz.

Nyolc után pár perccel ott volt a Zöld Mókus előtt, kicsit körültapogott, nézte a plakátokat, miss Arabellát csodálatos kutyáival... a tudós majmot... Philipson Jack, a néger artista... a Barriette görölök... a Klingert-trio... Mya de Barcelona exentrikus dizőz... tényleg szép nő, csak nagyon ki van készítve — belesett a foyerba, aztán le- s feljárt egy kicsit. Elszántan megindult s bement.

— Kérem — azt mondta a ruhatárosnak — kérem, Derzsi Károly úr volt már itt?

— Kicsoda?

Az ember valami cédulákat számolt, abból nézett fel, a fejét rázta, hátraszólt a sarokba, egy asszony motozott ott lábasokkal, maradékokat rakott el. Áronnak rátapadt a szeme és érezte, ha most rászabadítanak, nem tudná megenni, a gyomra felfordult s utálta... utálta — az ember odaszólt — te ismered? Valami Gerzsi úr...

— Derzsi.

— Hogy?

— Derzsi. Derzsi Károly — s már veres volt, ki tudja, mit gondolnak ezek.

— Mi nem ismerjük, tessék bemenni, a főpincértől tessék megkérdezni.

— Köszönöm... majd... biztosan bejön... — s Áron kiment az ajtó elé.

Egy-egy pillanata volt, hogy úgy érezte: leülni! Leülni... lekuccordni itt rögtön a kapu előtt, összehúzódkodni, kicsire összegombolyodni, hogy az a izé... az a... a mellében belül... hogy becsukódjék... mint a beretva becsukódjék, az élével befelé... a csorba élével... a fűrészes élével... ííígy... össze... — akkor jött végre Derzsi Károly.

— Szervusz, szervusz, kérlek, öregem — s karonfogta, huzigálta, vonszolta befelé — ne haragudj, kérlek, kicsit megkéstem, hibámon kívül történt. Komplikációk merültek fel, kérlek alázattal. Na, de miért sétálsz itt? Mondtam, hogy eredj be. Micsoda dolog ez? Gardrob! hé, gardrob!... Teheti egy számra, öreg! Ja, új személyzet van, kérlek, igen. Ezek talán még nem ismernek annyira. Ilyen helyen gyakran változik. Azért beülhettél volna, öregem, hát ilyet! kint vár az ajtó előtt. Hallatlan. Két sherry brandyt egyelőre, igaz? Szóval két sherry brandyt, Móni.

A pincér — faunarcú, hegyesfülű, kivillogó fogú öreg legény csöpp mosollyal hajolt meg.

— Róbert... Róbert vagyok.

— Róbert . . . mindegy. Móni . . . Róbert . . . a betűk egymásutánja végeredményben nem sokat határoz. Alapjában véve minden pincér Móni.

Megjött az ital s Derzsi koccintott.

— Szervusz.

— Szervusz — megloccsant a kezében s egy vérvörös pötty ugrott az abroszra. Elterült, mint az itatóspapíron. Azt nézte.

— Igyál — de Derzsi Károly is csak épen hogy beleszagolt — igyál, finom rendes kis ital.

Az imént ahogy kint állott a kirakat előtt a kapuban, összehogózódo belekkel és nedves hidegekkel a testében, már nem kívánt semmit. Semmit! Csak azt a beretvát becsukni. Becsukni, meghajolni derékból kétrét és becsukni. Becsukódni . . . most megmelegedett! Jó friss, fiatal vére megmozdult. Lanyhán és petyhüdten megmoccant s valami csepp melegség indult a melléből . . . szétment a karjaiban . . . le a testén s a két lábában bizsergett végig . . . megfutotta az utat s hogy visszafelé jött, meglökte a beretvát a mellében, hogy szinte felszisszent — enni! Enni akart a Joó Áron fiatal teste . . . s elundorodott a szesz szagától.

— Igyál, Áron, mit bámulsz, kérlek alásan.

Belehörpöntött. Hunyt szemekkel. Az ital végigment a nyelvén s tikkadt torkában megállott égetve . . . Áron nyelt egyet, nagyot, hallhatót s a csepp szesz nekilódult megint . . . most mindjárt rosszul lesz, jaj . . . — s kiveresedett arccal, a homlokán lüktettek az erek — nyelt még egyet — lecsúszott! Leszaladt s végigrohant benne. Úgy, csukott szemmel ült pár percig s riadt jóérzésekkel figyelte, merre utazik benne a csepp ital. Elbágyadt egészen s a beretva percre becsukódott a mellében, pillanatra épen. Aztán kipattant újból, mintha rugóra járna, úgy kivágódott s bele a husába . . . enni!!

— Idd ki — szólt rá Derzsi Károly, koccintott, odaértette a poharat, de elnézett az ajtó felé, kutatva — idd csak ki.

Áron lehajtotta. A beretva megint becsukódott egy pillanatra, még erősebben, még vadabb dühvel vágódott ki megint, bele a melle középebe . . . enni!!!

A faun már ott volt s nyúlt a poharak után.

— Még kettőt?

Derzsi Károly az ajtó felé hajolt valami bizalmas, tiszteletteljes mosollyal s rálegyintett — üveggel és három poharat!

— . . . genis . . .

(Folyt. köv).

Török Sándor.